

Prázdniny se přehouply do své druhé poloviny, což asi netěší žáky a studenty, kterým se každé prázdniny zdají být krátké. Tentokrát jejich pocit sdílí i vedení základní i mateřské školy spolu s obecním úřadem a stavebními firmami, které v obou budovách pracují. Vždyť do 1.září musí být vše hotovo. V kuchyni mateřské školy nahradil konvektomat staré elektrické sporáky. Pracovní podmínky kuchařek lepší upravená ventilace. „Mimo plán“ byla vyměněna kovová vstupní schodiště, která jak se ukázalo, byla zcela narušená korozí. Nová, pozinkovaná a s žulovými schodnicemi snad vydrží déle. Takže už „jen“ vymalovat, uklidit a děti mohou přijít. Obecní pokladnu vše přijde přibližně na 730 tis.Kč.

Také v základní škole se finišuje. Školní kuchyně i jídelna procházejí rekonstrukcí. V bývalém respiriu základní školy vzniká třída předškoláků mateřské školy. Obec tím vyjde vstříc žádostem rodičů o umístění dětí v naší MŠ, která bude mít vyšší počet dětí (celkem 130 ve 5 třídách). Znamená to provést vnitřní přestavbu včetně vybudování šatny, WC a umývárny.

A jak se do staré budovy „píchne“, objeví se další neplánované opravy. Ve škole plošně uvolněné dlaždice na chodbě a pod nimi v topném kanálu dřevě železné rozvody vody a topení.... Vše zadlážděné bez přístupových poklopů a šoupat uzavírajících jednotlivé části objektu. Na dokončení stavebních prací čekají malíři netrpělivě sledování uklízečkami. Celkově zde obec investuje 1,7 mil. Kč.

Pokračuje se rekonstrukce místních komunikací Bukovou a Jasanovou ulicí včetně jejich odvodnění podél Čížické ulice. Definitivní živichý povrch získají co nevidět, okolní úpravy včetně dosázení zeleně bude následovat.

Srpnoví oslavenci :

Pavlík Jaroslav (Ke Mlýnu)	Kuneš Miloslav (V Podlesí)
Beková Marie (Jasanová)	Kraftová Věnceslava (V Potocích)
Krásná Marie (Čížická)	Lišková Helena (Akátová)
Švábek Václav (Krátká)	Grossová Margaretha (Farní)
Havlíček Oldřich (Duhová)	Trojanová Blažena (Čížická)
Trojanová Margita (Příčná)	Knížek Václav (Lipová)

Všem jmenovaným přejeme do dalších let hodně zdraví a spokojenosti

Poděkování

Máme nové dětské hřiště. Zní to krásně a hřiště také krásné je. Oficiální činitelé je otevřeli, byla sláva, projevy a děti a maminky jásají. V jásání se jaksí pozapomnělo na ty, kdo se nejvíc o hřiště zasloužili. Strávili nejednu hodinu běháním, sháněním, vybíráním těch správných „atrakcí“ i přesvědčováním okolních obyvatel, aby konečně dětské hřiště u nás bylo. Dost slov. Největší dík patří paní Monice Novákové z Bukové ulice a za organizaci slavnostního otevření je nutno poděkovat paní Mirce Staňkové z obecního úřadu.

Letošní **letecké snímky Štěnovic** je možné zhlédnout a případně objednat na obecním úřadě.

Benefiční koncert

Ve středu 26.8. od 19.00 ve farské zahradě opět vystoupí na **Děda Mládek Illegal Band !!!!!**

Výtěžek akce bude použit na opravu střechy štěnovické fary.

Memoriál F.A. Elstnera

V sobotu 29.8. před polednem se Štěnovice stanou zastávkou na jízdě historických vozidel nazvané po velkém automobilovém nadšenci, cestovateli, publicistovi a spisovateli F.A. Elstnerovi. Zastavení účastníků na Štěnovickém náměstí jistě potěší všechny příznivce motoristické historie. pořádá Veteran Car Club Plzeň. Bližší informace na <http://www.vccplzen.eu>

Po schodech nahoru a dolů

Tak tedy pojďme spolu nahoru a dolů, ale nikoli po „starých zámeckých schodech“, jak se zpívá ve známé Hašlerově písni. Půjdeme po schůdcích, schodech a schodištích štěnovických. Schody u nás nejsou sice tak slavné jako ty pražské, leč i ony mají svoji historii a už pár generací obyvatel Štěnovic po nich vystupovalo nahoru a dolů. Protože je naše ves rozhozena na stráních směřujících dolů k řece nebo k potoku, není divu, že lidem nezbývalo nic jiného, než aby si postavili schody, mají-li se pohodlněji dostat z údolí vzhůru a nebo opačným směrem. A protože štěnovické lomy byly doslova za humny, poskytl stavitelům dost kvalitního kamene, aby schody byly nejen pěkné, ale aby taky přečkaly nějaké to desetiletí, ba i staletí.

Na Kukačce

Kdo by neznal schody Na Kukačce. Mají hned několik nej. Jsou nejstarší, nejdelší, nejznámější. Vůbec první zmínku o nich najdeme v 1. dílu obecní kroniky. Kronikář Karel Schuster zapsal: „Schody vedoucí od mlýnské strouhy na Kukačku byly zřízeny v roce 1904 na obecní náklad.“ To by znamenalo, že letos už je schodům úctyhodných 105 let. Bohužel se nepodařilo dohledat žádný jiný dokument, který by datum 1904 potvrdil. Ale nejspíš se kronikář Schuster nemýlil, protože v letech následujících se v zápisech z jednání obecního zastupitelstva dočteme o úpravě cesty a schodů od mlýnské strouhy vzhůru ke kostelu. Při schvalování obecního rozpočtu na schůzi obecních zástupců 1. března 1906 se píše: „...usneseno v první řadě upravití náležitě umístěnými schody cestu od mlýnské stoky ke kostelu...“. Na severní stráni k mlýnské strouze se na začátku 20. století rozprostírala pole majitele velkostatku Šebestiána Kličky. Poté, co bylo obcí postaveno schodiště, začal Š.Klička jednat s obcí o úpravě hranic pole sousedícího se schodištěm. Inženýr Antonín Holub vypracoval v květnu roku 1908 návrh, kterým se hranice pole velkostatku mělo zarovnat v přímé čáře podél schodiště až dolů ke strouze. Šlo o výměnu nepatrných pozemků obecních a pozemků velkostatku.. Obec tím jenom získala, protože tak bylo upraveno schodiště i cesta k němu. Bylo usneseno všemi hlasy, aby pozemky byly Š.Kličkovi jednak vyměněny a jednak

prodány. Na schody navazovala lávka přes mlýnskou strouhu směrem na louky proti zámku. Kolem schodiště byly vysázeny třešně, aby obecní pozemek přinášel obci užitek. Z úředních zápisů vyplývá, že o stromy se obec vzorně starala. Vedle užitku byly zároveň i okrasou dlouhého schodiště. Ještě v roce 1919 se v zápisech uvádí, že některé staré a neplodné třešně byly vykopány a dřevo z nich prodáno v dražbě. Podle vyprávění štěnovických starousedlíků bylo schodiště Na Kukačce o pár schodů delší, než je dnes. Pravděpodobně dosahovalo blíže k mlýnské strouze. Z dobových pohlednic a fotek z přelomu 20. a 30. let ale zjistíme, že schodiště mělo co do délky dnešní podobu. Snad se jednou podaří získat nějaké fotografie, ze kterých by se potvrdilo, že schodiště Na Kukačce bývalo delší.

U pastoušky

Že nevíte, o jaké schody se jedná? Není divu. Pastouška už dávno / v roce 1945 / vzala za své. Pro ty mladší a nejmladší vysvětlení pojmu „pastouška“. Jednoduše řečeno stavení k bydlení pro ty nejchudší ve vsi. Ve Štěnovicích stávala pastouška na obecním pozemku, dnes je zde parkoviště proti hlavnímu vchodu do Lidového domu. Kolem pastoušky vedla cesta směrem k potoku. Cestu přetínal navíc kanál, jímž se sváděla povrchová voda z návsi.

Když schvalovalo obecní zastupitelstvo 11. ledna 1905 rozpočet, zahrnuje do výdajů i náklady na vybudování schodů k lávce u čp. 21 / pastouška /. Přesná suma nákladů byla předložena na zasedání zastupitelstva 1. dubna 1905. Zahrnovala vybudování nového kanálu přes cestu u čp. 21, schody k přechodu přes potok a „rigol“ k odvádění vody vedle těchto schodů. Rozpočet vypadal takto: 18 schodů , kus po 4,80 K.....86,40 K

kámen a písek.....46,- K

železné zábradlí s prací.....46,- K

zednické a nádenické práce.....80,- K

vápno a cement.....31,- K

celková suma.....289,40 K

Nově se schodiště u pastoušky začalo opravovat až v září roku 1919. Práce na něm byla zadána zednické firmě Karla Štíky ze Starého Plzně, protože s touto firmou měla obec jen dobré zkušenosti z dřívějška. Což se nedá říci, podle zápisů v protokolech, o jednom štěnovickém kováři. V zápisech z jednání bylo jeho jméno taktně vypuštěno. Doslova se píše dne 17.12.1919 toto: „...ačkoli naléháno stále na kováře, by zábradlí, které jemu dodáno bylo, připevnil nad kanálem u pastoušky, přec se tak nestalo ani do dne 13.12.1919, čehož byl následek, že žena Frousova , nešetříc náležitě opatrnosti, vracejíc se večer z nákupu v konzumu, spadla v těch místech, při čemž utrpěla zranění a škodu na potravinách.“ Trochu nám to připomíná dnešek – potíže s „dodavateli“ měli už tehdy. Jestli dotyčný kovář zábradlí přidělal ke schodům v roce 1919 nevíme, ale máme doklady o tom, že zábradlí ke schodům u Lidáku bylo osazeno v roce 1938. Dnes je schodiště, zábradlí i lávka přes potok v pořádku, i když schody už nejsou původní kamenné, ale snad vydrží pro příští generace.

U synagogy

Podle informací, které se podařilo získat, to vypadá, že schodiště kolem bývalé synagogy / zbourána 1970 / bylo vybudováno brzo po schodech na Kukačce a u pastoušky. Obecní zastupitelstvo projednávalo 24. února 1908 budoucí úpravu schodiště od Treichlingerů k potoku. Pro ty, kteří nevědí, kdo byli Treichlingerovi, uvádíme, že bydleli v čp. 115 Na Šancích / dnes p. Novák /. Josef Treichlinger byl členem obecního zastupitelstva, patřil k židovské obci ve Štěnovicích a měl živnost obchodnickou. Žádal obec, aby se postarala o opravu schodiště „ u Burianů“. Ti obývali doškovou chalupu čp. 62 / dnes p. Jiří Landkamr, V Potocích /. Schodiště kolem synagogy bylo pokračováním cesty od obecní pastoušky čp. 21 přes lávku a končilo u stavení Jakuba Weisse čp. 117 / zbořeno 1950 /. Byla to velmi frekventovaná cesta, a proto potřebovala neustálé opravy a úpravy.

Za zmínku stojí i to, že po 2. světové válce, v září 1950, se začalo schodiště kolem synagogy znovu upravovat. Byly vyrovnány schody a kolem celého schodiště bylo zabudováno železné zábradlí. Protože nad schodištěm na plošince na skále přímo nad potokem hrozil zřícením dům rodiny Weissů / židovská rodina z Plzně /, bylo rozhodnuto tehdejším MNV, aby byl dům stržen. Obec byla po válce jeho vlastníkem, protože původní majitelé zahynuli v koncentračním táboře. A tak byla zbourána „Weissova“, která tak dlouho shlížela na schodiště u synagogy.

U „Parádů“

Je to sice jen pár schodů, ale i tohle krátké schodiště už má za sebou víc než 100 let. Těmi čtyřmi schody začínala „ ulička“ vedoucí na Šance od Slunéčků /dnes p. Láďa Knížek, čp. 91/, příkře stoupala kolem domu zedníka Petra Landkamra / dnes p. Viktor Holý čp. 112/ až ke stavení Antonína Albla čp. 110. Zvláště v zimních měsících byla chůze uličkou a po schodech dost nebezpečná, a proto „osadníci zdejší obce“ žádali obecní zastupitelstvo, aby se zasadilo o úpravu uličky a schodiště. Jejich žádost byla zaznamenána na schůzi obecního zastupitelstva dne 15. prosince 1909: „Obecní představenstvo zjistí na místě samém, čeho k úpravě zmíněné uličky třeba, načež potřebné zříditi dá. Doporučovalo předem cestu vyrovnati, vodu svésti a zříditi dřevěné zábradlí. Obecnímu cestáři Jakubu Slunéčkovi přiděleno bude též čištění schodů na cestách v obci se nacházejících.“

Dřevěné zábradlí u schodů už nenajdeme, ale ulička a schody našťastí zůstaly v nezměněné podobě.

K novému mostu

Jak to vypadalo „mezi ploty“ před rokem 1905 se dneska můžeme leda dočíst v kronikách a pamětních knihách. A to si nemůžeme být tak úplně jisti, že popis místa odpovídá realitě. Zatím se neobjevil žádný obrázek, pohlednice nebo fotografie prostoru od mlýnské strouhy přes louku k řece a zámku. Ale jedno víme jistě. Rok 1905. V tomto roce se začal stavět nový betonový most přes Úhlavu. Aby řeka nezaplavovala silnici, byl nájezd na most zvýšen. Chtěl-li se kdo dostat z cesty přes luka na silnici k mostu, musel by zdolávat sice krátký, ale velmi příkrý sráz. Z těchto skutečností můžeme odvozovat pravděpodobnou dobu zřízení schodiště z louky k novému mostu.

K Lid'áku

Jsou mladé ve srovnání s těmi, o kterých byla řeč. Do malého parčíku pod transformátorem sejdem po třech schodech, projdeme přes park krátkou dlážděnou cestičkou a po dalších pěti schodech sejdem na cestu k hlavnímu vchodu do Lidového domu. Spodní mez parčíku je zpevněna nevysokým kamenným tarasem. Celé prostranství před Lidovým domem, tj. parčík, dlážděná cestička, schody i taras byly vybudovány na jaře roku 1949. Ve volném čase, po návratu z práce a o nedělích bylo celé okolí Lid'áku upraveno štěnovickými občany. Tedy přesněji tehdejšími mládežníky. Měl to být jejich dar jednomu ze sjezdů vládnoucí strany. Dar nedar, strana nestrana, dnes můžeme jen ocenit výsledek jejich práce. Dlážděná cestička a schody slouží všem, kteří jdou do Potoků nebo na Šance.

Ke škole

Míříme-li od Čižické ulice kolmo ke školní budově, musíme zdat rozsáhlý prostor před školou. V 80. letech, když se škola budovala, měl být prostor před hlavním vchodem „krásný“ podle tehdejších estetických měřítek. A tak byla od silnice vybudována jakási podoba dvojramenného mírného schodiště. Ve volném zatravněném středním prostoru stojí socha, po obou stranách prostoru stoupají široké stupně devíti schodů. Plocha schodů je ale tvořena betonovými dlaždicemi, kámen byl použit jen k příčným okrajům jednotlivých stupňů.

Tady končí naše procházka po štěnovických schodištích. Asi už se žádných dalších schodů ve vsi nedočkáme, ale kdo ví, kam se naše ves ještě bude šplhat. Těžko se ale dočkáme toho, že by schody byly z kvalitní štěnovické žuly.

PhDr. Alena Vlčková

kronikářka obce